



Älvkarleby  
kommun

# Riktlinjer för tillämpning av systematiskt brandskyddsarbete



Älvkarleby  
kommun

Antagen av: Kommunstyrelsen, 2016-10-12 § 123

Senast reviderad:

Handläggare/författare: Martin Sahlberg, beredskap- och säkerhetssamordnare

## 1. Allmänt

Riktlinjerna för systematiskt brandskyddsarbete omfattar verksamheter där Älvkarleby kommun utgör arbetsgivare eller där Älvkarleby kommun i egenskap av förvaltare ansvarar för fastigheter som ägs av kommunen.

Dessa gemensamma riktlinjer för brandskydd avser att redovisa hur det systematiska brandskyddsarbetet ska bedrivas inom Älvkarleby kommun avseende organisation, drift och underhåll samt utbildning i enlighet med gällande regelverk och föreskrifter.

Vidare utgör de en grund för redovisning av brandskyddsfrågor vid myndighetsbesiktningar, kvalitetsrevision och andra externa kontroller.

Brandskyddsarbetet inom Älvkarleby kommuns fastigheter ska präglas av enhetlighet och kontinuitet samt vara tekniskt både robust och flexibelt, vilket säkerställer en hög brandskyddsnivå inom de fastigheter och anläggningar som ägs och förvaltas av Älvkarleby kommun.

En god kunskap inom brandskyddsområdet för Älvkarleby kommuns personal och entreprenörer ska skapa handlingsförmåga och trygghet vid frågor och händelser som berör brand- och utrymningssäkerhet.

Verksamheternas ansvar berörs inte direkt, men då lagstiftningen gällande räddningstjänst och brandskydd i fastigheter ålägger såväl fastighetsägare som innehavare av verksamhetens ansvar, är det naturligt att det sker ett samarbete kring brandskyddsfrågor som rör båda parter.

Det är viktigt att det förebyggande brandskyddet så långt som möjligt planeras i samråd med berörda så att utformning och funktion blir ändamålsenlig.

Avstämning ska regelbundet ske inom de områden där fastighetsägarens brandskyddsarbete tangerar de arbeten som utförs genom verksamheternas systematiska brandskyddsarbete.

## 2. Regelverk

Älvkarleby kommun ska bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete enligt SRVFS (2003:10) och lag (2003:778) om skydd mot olyckor<sup>1</sup>. Detta innebär att kommunen är skyldig att:

- Säkerställa att det finns säkerhetsutrustning för släckning av brand, för livräddning eller annan olyckshändelse
- Vidta åtgärder i förebyggande syfte. Det kan till exempel gälla byggnadstekniska åtgärder eller underhåll och service av säkerhetsutrustning
- Att upprätta en skriftlig redogörelse av brandskyddet

Utöver kraven i ovanstående lag ska kommunen som arbetsgivare organisera arbetet, utforma arbetslokaler, tillhandahålla skyddsutrustning med mera så att medarbetarna inte skadas.

---

<sup>1</sup> Därutöver har samhället krav på brandskydd enligt en rad andra lagstiftningar såsom Plan- och bygglagen (PBL), Boverkets byggregler (BBR), Arbetsmiljölagen (AML) och Lagen om brandfarlig och explosiva varor (LBE)

Älvkarleby kommuns policy för systematiskt brandskyddsarbete styr hur arbetet ska organiseras lokalt i kommunen.

Denna riktlinje beskriver hur kommunen ska arbeta systematiskt för att hålla en hög nivå på brandskyddet.

### 3. Brandskyddsorganisation

Brandskyddsarbetet kräver en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter. I syfte att tydliggöra Älvkarleby kommuns ansvar för brandskyddet som fastighetsägare och ansvaret som arbetsgivare och verksamhet har Älvkarleby kommun två organisationer för brandskydd.

- en organisation som beskriver roller och ansvar som fastighetsägare
- en organisation för Älvkarleby kommun systematiskt brandskyddsarbete som arbetsgivare och verksamhet.

Grundinriktningen i båda organisationerna är att kontrollen av det systematiska brandskyddsarbetet, registrering och uppföljning av utbildning mm så långt som möjligt är integrerat i verksamhetens befintliga ledningssystem, personaladministration och drift- och underhållsrutiner. Organisationen för det systematiska brandskyddsarbetet beskrivs i kommunens brandskyddspolicy.

#### 3.1 Fastighetsägare

Tekniska avdelningen är fastighetsägare för kommunens fastigheter och ansvarar för byggnadernas byggnadstekniska brandskydd. Gränsdragningen mellan fastighetsägaren och verksamheterna (nyttjanderättshavaren) avseende ansvar för det systematiska brandskyddsarbetet regleras enligt nedan och i detalj i gränsdragningslistan:

#### Fastighetsägaren ansvarar för att:

- varje byggnad har en utsedd brandskyddskontrollant (drifttekniker/arbetsledare) som genomför regelbundna kontroller av det byggnadstekniska brandskyddet och meddelar verksamhetens brandskyddsansvarige när kontrollerna utförs
- det finns en individuell kontrollplan för varje kommunal byggnad och att denna kontrollplan är dokumenterad och finns tillgänglig för verksamheten
- de regelbundna kontrollerna dokumenteras och att dokumentationen finns tillgänglig för verksamheten
- åtgärda brister som upptäcks i byggnaderna
- varje byggnad har uppdaterade orienterings- och kontrollritningar samt utrymningsplaner
- släckutrustning och annan utrustning för livräddning finns tillgänglig i kommunens byggnader och att dessa kontrolleras årsvis av ramavtalsentreprenör
- brandskyddsdocumentation finns upprättad för byggnader där kommunal verksamhet bedrivs
- byggnader är anpassade för den verksamhet som bedrivs och att nödvändiga installationer (exempelvis brandlarm) utförs enligt gällande regler
- genomför kvartalsvisa eller årliga egenkontroller enligt gränsdragningslistan

### 3.2 Ansvarsfördelning

Anskaffning avser inköp av ny eller kompletterande utrustning. Underhåll avser planerat löpande underhåll, reparationer och revideringar.

HV = Hyresvärd

HG = Hyresgäst

Byggnadstekniskt brandskydd	Anskaffning	Underhåll	Årlig kontroll	Kvartalskontroll
Brandcellsgränser	HV	HV	HV	Endast årlig kontroll
Branddörrar	HV	HV	HV	HG
Ventilationsanläggning	HV	HV	HV	HV
<b>Brandtekniska installationer</b>				
Brandlarm	HV	HV	HV	HV
Brandvarnare	HG	HG	HG	HG
Vattensprinkler	HV	HV	HV	HV
Brandgasventilation/ Rökluckor	HV	HV	HV	HV
Brandtätning	HV	HV	HV	Endast årlig kontroll
<b>Brandsläckningsutrustning</b>				
Brandsläckare	HV	HV	HV	HG
Brandposter	HV	HV	HV	HG
Brandfiltar	HG	HG	HG	HG
Släckanläggningar	HV	HV	HV	HV
<b>Utrymning</b>				
Utrymningsplaner	HV	HV	HV	HG
Hänvisningsarmaturer	HV	HV	HV	HG
Ledljus	HV	HV	HV	HG
Efterlysande markering	HV	HV	HV	HG
Utrymningstrappa och steg	HV	HV	HV	HG
Utrymningsbeslag	HV	HV	HV	HG
<b>Övrigt</b>				
Hantering av brandfarligt gods	HG	HG	HG	HG
Första Hjälpn samt ”utrymningskit” (åtgärds kort/väst/utrymningskort)	HG	HG	HG	Anskaffning av fasta Första Hjälpn-tavlor. Ska märkas ut på utrymningsplaner. Detta bekostar hyresgästen.

## 4. Kommunal verksamhet i inhyrda lokaler som ägs av extern fastighetsägare

Ansvar för brandskyddet skall regleras i hyresavtalet mellan verksamheten och fastighetsägaren. Den bör följa Räddningsverkets allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3).

## 5. Nyttjanderättshavare (verksamheten)

De kommunala verksamheterna är nyttjanderättshavare i de kommunala byggnaderna.

### Verksamheten ansvarar för att:

- att brandskyddsorganisationen enligt upprättad arbetsbeskrivning utför sina uppgifter enligt denna riktlinje,
- se till att säkerställa kunskapsnivån genom att medarbetarna är utbildade enligt utbildningsplanen nedan (utbildningarna ska dokumenteras)

- se till att alla medarbetare vet var utrymningsvägar och släckutrustning finns
- fastighetsägaren meddelas skriftligt inför verksamhetsförändringar som kan påverka brandskyddet samt inför om- och tillbyggnader i lokalerna
- felanmälan brister gällande det byggnadstekniska brandskyddet eller utrustning för släckning, larmning och livräddning
- ha en nödlägesberedskap vid en brand/olycka och verksamheten ska därigenom kunna göra en egen första insats och kunna utrymma lokalerna
- genomföra och dokumentera utrymningsövningar
- ha en dokumenterad organisation för det systematiska brandskyddsarbetet för verksamheten
- säkerställa att arbetsmiljöarbetet även omfattar verksamhetens brandskyddsansvar och att detta kontrolleras vid skyddsronder eller liknande
- genomför kvartalsvisa eller årliga egenkontroller enligt gränsdraglislista

## 6. Uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet

En kontroll/revision av respektive verksamhets systematiska brandskyddsarbete skall genomföras varje år. Brandskyddsansvarig ansvarar för att denna uppföljning görs. Beredskap-och säkerhetssamordnare ansvarar för att sammanställa den årliga uppföljningen och redovisa resultatet till respektive nämnd samt till kommunstyrelsen.

## 7. Utbildningsplan

### Syfte och mål

Syftet med brandskyddsutbildningarna är att på ett naturligt sätt länka in det byggnadstekniska och organisatoriska brandskyddet hos verksamheten. Målet är att genom utbildningarna uppnå en ändamålsenlig och enhetlig kunskapsnivå samt skapa trygghet och god handlingsförmåga i samband med frågor och händelser som berör brand- och utrymnings säkerheten

### Registrering och Uppföljning

Personalansvarig lokalt på respektive verksamhet ansvarar för att:

- Meddelande om aktuell utbildning och registrering av genomförda utbildningar
- Återkoppling, sammanställning och redovisning av utbildad personal internt till beredskap-och säkerhetssamordnaren för vidare rapportering gentemot myndigheter och andra kontrollorgan.

### Allmän brandkunskap med verksamhetsinriktad utbildning

Samtlig anställd personal.

Intervall vid nyanställning (vid behov uppsamling 2 gång/år), Repetition var 4:e år.

Innehåll Policy- och riktlinjer för säkerhet och brandskydd inom Regionservice  
Hantering av hälso- och miljöfarliga ämnen  
Praktisk genomgång av förebyggande brandskyddsarbete, brand sektioneringar och rutiner vid utrymning av arbetsplatsen

Genomgång av brandsläckningsutrustning och information om brandlarm på arbetsplatsen  
Tobaksrökning

Tidsåtgång 2,5 timmar

Ansvarig Beredskap-och säkerhetssamordnare

Utförare: Instruktorer vid Räddningstjänsten el. motsvarande

### **Utbildning för nyanställda, vikarier/elever samt vid byte av arbetsplats**

Nyanställd personal ska under den första veckan introduceras med ”Checklista brandskydd för nyanställda och vikarier”.

Inom 6 månad efter anställning ska den nyanställde gå utbildningen ”allmän brandskydds-utbildning” och HLR-utbildning

Tidsåtgång 2,5 timmar + 2,5 timmar

Ansvarig Verksamhetschef

Utförare introduktion: Verksamhetschef

Utförare allmän brandutbildning och HLR – utbildning: Instruktorer vid Räddningstjänsten el. motsvarande

### **Utbildning för brandskyddsombud**

Målgruppen är anställd personal med funktion brandskyddsombud

Intervall vid tilldelat uppdrag (vid behov uppsamling 1 gång/år). Repetition var 2:a år.  
Innehåll Sammanfattning av utbildning av brandskyddssamordnare.

Tidsåtgång 2 timmar

Utförare: Beredskap-och säkerhetssamordnare

### **Utbildning av brandskyddssamordnade**

Målgruppen är anställd personal med funktion brandskyddssamordnare

Intervall vid tilldelat uppdrag (vid behov uppsamling 1 gång/år). Repetition var 2:a år.  
Innehåll Lagen om skydd mot olyckor  
Systematiskt brandskyddsarbete  
Riktlinjer Brandskydd Älvkarleby  
Risk- och sårbarhetsanalys  
Handlingsplan (Hur upprättas en plan, innehåll, metodik för praktiskt genomförande, tips för utbildning av brandskyddsombud)

Tidsåtgång 2 timmar

Utförare: Beredskap-och säkerhetssamordnare

**Utbildning av brandskyddsansvarig**

Anställd personal med funktion brandskyddsansvarig.

Intervall vid tilldelat uppdrag (vid behov uppsamling 1 gång/år). Repetition var 2:a år.  
 Innehåll Lagen om skydd mot olyckor  
 Systematiskt brandskyddsarbete  
 Riktlinjer Brandskydd Älvkarleby  
 Risk- och sårbarhetsanalys  
 Handlingsplan (Hur upprättas en plan, innehåll, metodik för praktiskt genomförande, tips för utbildning av brandskyddsombud)

Tidsåtgång 2 timmar

Utförare: Beredskap-och säkerhetssamordnare

**Utbildning för certifiering av heta arbeten**

Intervall Efter behov för uppdatering av certifikat.  
 Innehåll Enligt SBF-koncept

Ansvarig Verksamhetschef

Utbildningen anordnas av extern utbildare godkänd hos SBF Svenska Brandskyddsföreningen.

**Utbildning för anläggningsskötare för brandlarm eller sprinkler**

Intervall Efter behov för uppdatering av kompetens.  
 Innehåll Enligt rekommendationerna i SBF 110 och SBF 120

Ansvarig Verksamhetschef

Utbildningen anordnas av extern utbildare godkänd hos SBF Svenska Brandskyddsföreningen.

**Utbildning av föreståndare för hantering av brandfarlig vara**

Intervall vid tilldelat ansvar. Repetition var 3:e år.  
 Innehåll Enligt rekommendation från Svenska Brandförsvarsföreningen

Ansvarig Verksamhetschef

Utbildningen anordnas av extern utbildare godkänd hos SBF Svenska Brandskyddsföreningen.

**Hjärt-och Lungräddning**

Samtlig anställd personal.

Intervall vid nyanställning (vid behov uppsamling 2 gång/år), Repetition var 4:e år.

Ansvarig Beredskap-och säkerhetssamordnare

Instruktörer vid Räddningstjänsten el. motsvarande